

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členiek senátu JUDr. Idy Hanzelovej a JUDr. Jany Zemkovej, PhD, v právnej veci žalobcu **H. A., G., W.**, právne zastúpeného JUDr. O. K., advokátom so sídlom v B., proti žalovanému **Colnému riaditeľstvu Slovenskej republiky** so sídlom v Bratislave, Mierová č. 23, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zn. 14931/06-1410 zo dňa 28.07.2006, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S 371/2006-46 zo dňa 16.10.2008 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S 371/2006-46 zo dňa 16.10.2008 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zn. 14931/06-1410 zo dňa 28.07.2006, ktorým žalovaný podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

zamietol odvolania žalobcu a zmenil rozhodnutie Colného úradu Trenčín zn. RCD 669501060021 č.j.1590/2006-6661 zo dňa 16.01.2006 tak, že uložil žalobcovi, určenému za dlžníka podľa § 198 ods.3, písm. d/ Colného zákona č. 180/1996 Z.z. v znení neskorších predpisov povinnosť zaplatiť colný dlh v sume 59 810,-- Sk, ktorý dlžníkovi vznikol podľa § 198 ods. 1 Colného zák.č. 180/1996 Z.z. nezákonným odňatím tovaru – obuv s vonkajšou podrážkou a zvrškom z plastu, v počte 826 kartónov, PpKN 64029939 Prílohy č. 1 Nariadenia vlády SR č. 480/200 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorým sa vydáva colný sadzobník na rok 2001, s celkovou hmotnosťou 14450 kg naloženého v kontajneri č. X, prepravovaného v spoločnom tranzitnom režime na podklade tranzitného colného dokladu T1 č. X zo dňa 21.02.2001 spod colného dohľadu, nakoľko predmetný tovar nebol v lehote určenej colným úradom odoslania, t.j. do 26.02.2001 predložený colnému úradu určenia.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že žalobca v konaní nepreukázal, že predmetný tovar bol dodaný colnému úradu určenia, inému colnému úradu, prípadne dôkaz o tom, že by bol predmetný tovar vyvezený z územia Slovenskej republiky. Vstup predmetného tovaru na územie Slovenskej republiky bol vo všetkých prípadoch zaevidovaný Colným úradom Trenčín. Pretože tovar nebol colnému úradu určenia dodaný, nebol colným úradom zaregistrovaný v registri dodaného tovaru. Colný úrad určenia pri dodaní tovaru potvrdzuje diely č. 4 a 5 tranzitného colného dokladu, pričom diel č. 5 je zaslaný colnému úradu odoslania. Vzhľadom na to, že diel č. 5 tranzitného dokladu neboli zaslaný colnému úradu odoslania colný úrad odoslania začal pátrať prostredníctvom pátracích listov zaslaných Colnému úradu Bratislava po predmetnom tovare. K námietke žalobcu, že nebol zistený skutkový stav v súlade s ust. § 32 a 34 správneho poriadku súd konštatoval, že táto je nedôvodná. Predmetný tovar nebol colnému úradu určenia dodaný a z tohto dôvodu nemohol byť ani colným úradom zaregistrovaný v registri dodaného tovaru. Žalobcom nebol predložený originál alebo úradne overená kópia dielu č. 5 tranzitného vyhlásenia. Námietku žalobcu, že konal colný úrad, ktorý nebol miestne príslušným na konanie, súd vyhodnotil ako nedôvodnú. V konaní bolo zistené, že v územnom obvode Colného úradu Trenčín došlo k naplneniu právnych aj skutkových podmienok vzniku colného dlhu, t.j. došlo ku vzniku colného dlhu jeho nezákonným odňatím spod colného dohľadu a to v súlade s § 210 ods. 1, 2 zák.č. 180/1996 Z.z. Z vykonaného dokazovania colnými orgánmi je podľa názoru súdu nesporné, že v stanovenej lehote a ani následne žalobca ako hlavný zodpovedný nepredložil colnému úradu určenia tovar s požadovanými dokladmi. Tovar colnému úradu nebol dodaný vôbec.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca včas odvolanie. Žalobca už v žalobe namietal, že rozhodnutie Colného úradu Trenčín, ako aj rozhodnutie žalovaného sú nezákonné, pretože boli vydané v rozpore s § 458 ods. 1 zák. č. 238/2001 Z.z. Podľa citovaného ustanovenia na konanie začaté pred 1. júlom 2001 sa použijú doterajšie predpisy. Žalovaný poukázal v žalobe na to, že sa konanie v ktorom boli vydané napadnuté rozhodnutia nezačalo v čase účinnosti zák. č. 180/1996 Z.z. Konanie o vymeraní colného dlhu, ktoré začínajú colné orgány z úradnej povinnosti a ktorého začiatok sa riadi právnymi predpismi platnými na území SR, nie je tým istým konaním ani pokračovaním konania začatého nemeckými colnými orgánmi. Zo skutkového stavu jednoznačne vyplýva, že konanie v ktorom boli vydané rozhodnutia, proti ktorým smerovala žaloba, nezačali pred 01.07.2001, a preto colné orgány nemohli v konaní aplikovať právne predpisy, ktoré boli zrušené, t.j. zák.č. 180/1996 Z.z., bez toho, aby colné orgány boli zákonom č. 238/2001 Z.z. výslovne zmocnené. Použitie predchádzajúceho právneho predpisu bolo podmienené splnením zákonnej podmienky, a to konanie muselo začať pred 01.07.2001. Z listinných dôkazov je nesporné, že táto zákonná podmienka splnená nebola. Žalobca aj naďalej tvrdí, že ustanovenie § 458 ods. 1 zák.č. 238/2001 Z.z. použitie právnych predpisov platných pred účinnosťou zák.č. 180/1996 Z.z. povoľovalo colným orgánom len v tých prípadoch, ak aj konanie začalo v čase platnosti zákona č. 180/1996 Z.z. Nemôže byť sporné, že colné orgány použili na vydanie rozhodnutia predpis, ktorý v čase začatia konania nebol platný a nový zákon použitie tohto zákona povolil len za podmienky, že konanie vo veci bolo začaté pred 01.07.2001. Žalobca ďalej namietal nedostatok miestnej príslušnosti Colného úradu Trenčín.

Žalobca v odvolaní ďalej namietal, že žalovanému z úradnej činnosti je známy list sp. zn. 2325/2003 – 890203 zo dňa 17.01.2003, z ktorého vyplýva, že colníci bol zapojení do pašovania tovaru a preukazuje to tvrdenie žalobcu aj dopravcov, že tovar, ktorý bol prepravený v režime tranzitu, bol vždy dodaný colnému úradu určenia spolu s tranzitnými dokladmi. Colníci colného úradu nezapisovali jeho dodanie do evidencií a potvrdzovali dodanie tovaru na liste 5, ktorý potom zasielali colnému úradu odoslania potvrdený v prevažnej väčšine pravými pečiatkami, alebo pečiatkami falošnými, alebo diely 5 nezasielali colnému úradu odoslania vôbec.

Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 05.01.2009 k odvolaniu žalobcu navrhoval, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Uviedol, že colný

úrad bol povinný posudzovať okolnosti vzniku colného dlhu podľa právnych predpisov účinných v rozhodnom čase, t.j. v čase kedy colný dlh vznikol (kedy nastali skutočnosti majúce za následok vznik colného dlhu). V prípade, ak by colný úrad posudzoval otázku vzniku colného dlhu podľa právnych predpisov, ktorých platnosť a účinnosť nastala až po skutočnostiach, ktoré mali za následok vznik colného dlhu, došlo by k závažnému porušeniu právnej istoty účastníkov konania, pretože by colné orgány vyvodzovali ich zodpovednosť za konanie podľa právneho predpisu, ktorý toto konanie v čase, kedy k nemu došlo vôbec neupravoval, pretože neexistoval. Z rovnakého dôvodu bol colný úrad povinný určiť právnu kvalifikáciu účastníka konania ako dlžníka podľa právnych predpisov, ktoré boli účinné v čase v čase vzniku colného dlhu. Právne predpisy účinné v čase začatia konania o colnom dlhu sa aplikovali na procesnú stránku veci, čo v žiadnom prípade nie je v rozpore s intertemporálnym ustanovením § 458 ods. 1 zákona č. 238/2001 Z.z. ani s akýmkoľvek iným ustanovením tohto právneho predpisu. Miestna príslušnosť Colného úradu Trenčín bola daná skutočnosťou, že v jeho územnom obvode došlo ku skutočnostiam, ktoré mali za následok vznik colného dlhu (k odňatiu tovaru spod colného dohľadu). Colný úrad Trenčín bol zároveň posledným colným úradom, ktorého organizačná zložka predmetný tovar (pri prestupe štátnej hranice) zaregistrovala. Tovar bol v predmetných prípadoch prepravovaný v režime spoločný tranzit T1 a mohol byť v súlade s článkom 22 ods. 3 Prílohy I Dohovoru predložený ktorémukoľvek colnému úradu na území Slovenskej republiky alebo v inej zmluvnej krajine, pričom tento colný úrad by sa tak stal colným úradom určenia bez toho, aby došlo k porušeniu colných predpisov a následnému vzniku colného dlhu týmto spôsobom. Žalobca, ktorý v predmetnom prípade vystupoval ako hlavný zodpovedný, nesie objektívnu zodpovednosť za dodržanie všetkých podmienok a splnenie všetkých povinností pri preprave tovaru v režime tranzit. Inštitút hlavného zodpovedného slúži práve na jednoduchšie a účinnejšie zabezpečenie všetkých pohľadávok, či nárokov štátu pri preprave tovaru v režime tranzit vstupujúceho na colné územie. Žalobcom uvádzaný listinný dôkaz zn. 2325/2003-890203 zo dňa 17.01.2003 je podľa uvedenej spisovej značky internou písomnosťou colného orgánu, ktorá nepreukazuje žiadne skutočnosti a nemá žiadnu právnu záväznosť vo vzťahu k tretím osobám.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p., § 246c ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 prvá

veta O.s.p.) a podľa § 250ja ods. 3, druhá veta O.s.p. v spojení s § 219 ods.1, 2 O.s.p. napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V odvolacom konaní boli medzi účastníkmi konania sporné tie isté otázky ako v prvostupňovom konaní. Spornou bola právna otázka, či žalovaný správny orgán i správny orgán prvého stupňa aplikovali v napadnutých rozhodnutiach na posúdenie vzniku colného dlhu účinný hmotnoprávny právny predpis. Žalobca tvrdil porušenie ust. § 458 ods. 1 zák.č. 238/2001 Z.z. (Colný zákon) pretože colné konanie ohľadne vzniku colného dlhu nezačalo za účinnosti predchádzajúceho colného zákona č. 180/1996 Z.z.

Najvyšší súd zistil, že správne orgány procesne postupovali podľa zák.č. 240/2001 Z.z. o orgánoch štátnej správy v colníctve a Colného zákona č. 238/2001 Z.z., účinných v čase vydania napadnutých rozhodnutí. Na posúdenie podmienok vzniku colného dlhu a určenie colného dlhu však správne aplikovali ust. § 198 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z.z. (Colný zákon v znení neskorších zmien a doplnkov, účinný do 30.06.2001).

Podľa § 458 ods. 1 zák.č. 238/2001 Z.z. (Colný zákon v znení neskorších zmien a doplnkov) na konanie začaté pred 01. júlom 2001 sa použijú doterajšie predpisy.

Podľa § 458 ods. 4 zák.č. 238/2001 Z.z. (Colný zákon v znení neskorších zmien a doplnkov) ak vznikol colný dlh iným spôsobom ako prijatím colného vyhlásenia, **colný dlh sa oznámi** dlžníkovi vydaním osobitného rozhodnutia.

Podľa § 458 ods.1 zák.č. 238/2001 Z.z. (Colný zákon v znení neskorších zmien a doplnkov) na konanie začaté pred 01. júlom 2001 sa použijú doterajšie predpisy.

Podľa § 198 ods. 1 zák.č. 180/1996 Z.z. (Colný zákon účinný do 30.06.2001) colný dlh pri dovoze tovaru, ktorý podlieha dovoznému clu, vzniká jeho nezákonným odňatím spod colného dohľadu.

Podľa § 198 ods. 2 zák.č. 180/1996 Z.z. (Colný zákon účinný do 30.06.2001) colný dlh vznikne v okamihu odňatia tovaru spod colného dohľadu.

Najvyšší súd zhodne so súdom prvého stupňa konštatuje, že k odňatiu tovaru spod colného došlo jeho nedodaním v lehote určenej colným úradom odoslania. K odňatiu tovaru došlo za účinnosti Colného zákona č. 180/1996 Z.z.. Colný dlh v danom prípade vzniká fakticky, priamo ex lege nastaním zákonom predpokladaných skutočností (§ 198 ods. 2 zák.č. 180/1996 Z.z.). Preto rozhodnutia Colného úradu Trenčín správne túto skutočnosť **iba deklarujú a formou rozhodnutia colný dlh dlžníkovi oznamujú.** Dlžníkovi sa neukladá povinnosť konštitutívnym individuálnym správny aktom – rozhodnutím colného úradu. Rovnako je rozhodnutie deklaratórne i v časti určenia dlžníka – žalobcu. Žalovaný i Colný úrad Trenčín v napadnutých rozhodnutiach konštitutívne nerozhodovali – neaplikovali v tom čase už neúčinný právny predpis – Colný zákon č. 180/1996 Z.z., ale iba deklaratórne konštatovali skutočnosti, ktoré nastali za účinnosti tohto právneho predpisu, keďže colný dlh v zmysle ust. § 198 ods. 1 Colného zák.č. 180/1996 Z.z. vznikol ex lege. A pokiaľ určitá právna skutočnosť (v danom prípade colný dlh) nastáva ex lege možno jej vznik deklarovať iba podľa právneho predpisu účinného (upravujúceho podmienky vzniku tejto právnej skutočnosti), v období kedy nastala.

Colný úrad Trenčín konal vo veci ako príslušný orgán. V jeho územnom obvode došlo k naplneniu právnych aj skutkových podmienok vzniku colného dlhu, t.j. ku vzniku colného dlhu jeho nezákonným odňatím spod colného dohľadu.

Skutočnosti ohľadne listinného dôkazu zn. 2325/2003-890203 zo dňa 17.01.2003 neboli žalobcom uvedené v žalobe, ale až v odvolacom konaní. Vzhľadom na to, že súd je pri preskúmaní rozhodnutia a postupu žalovaného viazaný i dôvodmi žaloby (medze žaloby v zmysle § 250j ods. 1 O.s.p.), nie je možné tieto rozširovať ani v odvolacom konaní. Najvyšší súd preto tieto skutočnosti nepreskúmal.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250k ods.1 O.s.p. a § 246c O.s.p. Žalobca nemal v odvolacom konaní úspech preto mu nevznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Trovy žalovanému nevznikli preto mu odvolací súd ich náhradu nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave, dňa 26. februára 2009

JUDr. Ivan R u m a n a , v.r.
predseda senátu

za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková